

Lausunto

02.07.2021

Asia: VN/13298/2019

Lausuntopyyntö työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

2.7.2021

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Lausunto työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi (OM mietintöjä ja lausuntoja 2021:18)

Viite: OM lausuntopyyntö VN/13298/2019

Yleistä

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa työryhmän välimietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamiseksi. Työryhmä on valmistellut EU:n maksukyvyttömyysdirektiivin edellyttämät (direktiivin III osasto) ja hallitusohjelman tavoitteita toteuttavat muutokset yrityksen saneerauksesta koskevaan lainsäädäntöön sekä direktiivin edellyttämät kaikkien maksukyvyttömyysmenettelyjen tehokkuutta koskevat toimenpiteet. Suomen tuomariliitto ry, jäljempänä Tuomariliitto, pitää esitystä pääpiirteissään kannatettavana, mutta haluaa kiinnittää erityistä huomiota tuomioistuinten toimintaan vaikuttaviin lisäresurssien tarvetta ilmentäviin kohtiin.

Vaikutukset tuomioistuinten toimintaan

Mietinnössä on todettu, että yrityssaneerauslakiin luotaisiin uusi, direktiivin mukainen varhainen saneerausmenettely. Velallinen voisi hakeutua tähän menettelyyn, kun velallinen ei ole vielä maksukyvytön vaan vasta maksukyvyttömyyden uhkaama. Myös nykyinen yrityssaneerausmenettely pysyisi voimassa ja sitä kutsuttaisiin jatkossa perusmuotoiseksi saneerausmenettelyksi. Se voitaisiin edelleen aloittaa, jos velallinen on maksukyvytön tai tietty määrä velkojia puoltaa hakemusta. Uuden varhaisen saneerausmenettelyväylän tavoitteena on vaikuttaa siihen, että yritykset hakeutuisivat saneerausmenettelyyn riittävän ajoissa. Muutoksen tavoitteena on lisäksi varmistaa, että saneerausmenettelyt kestäisivät enimmillään 12 kuukautta.

Mietinnössä uuden menettelyn ei ole arvioitu lisäävän saneeraushakemusten määrää merkittävästi, vaikka toisaalta uuteen saneerausmenettelyyn pääsisi nykyistä saneerausmenettelyä helpommin, mikä lisännee saneerausmenettelyjen kokonaismäärää. Mietinnössä on katsottu, että lähtökohtaisesti hakemukset jatkossa jakautuisivat näihin kahteen eri menettelyväylään.

Mietinnössä on kuitenkin todettu, että tuomioistuinten tulisi nykyistä useammin arvioida velallisen uhkaavaa maksukyvyttömyyttä tai toteutunutta maksukyvyttömyyttä, koska monissa tilanteissa menettelyväylän määräytyminen riippuisi tästä arviosta. Tämä voi näkyä tuomioistuimissa uudenlaisina näyttökysymyksinä ja siten kasvattaa tuomioistuinten työmäärää. Tuomioistuinten tehtäväksi tulisi myös uudenlaisia päätöksiä, sillä myös kieltojen jatkaminen ja määrääminen päättyneiksi, samoin kuin siirtyminen menettelyväylästä toiseen tapahtuisi tuomioistuimen päätöksellä.

Mietinnössä ei ole otettu kantaa tuomioistuinlaitoksen lisäresurssien tarpeeseen, vaikka siinä on kuitenkin todettu käräjäoikeuden tehtävien lisääntyvän sekä määrällisesti että laadullisesti. Tuomariliitto pitää selvänä, että yrityssaneeraushakemusten määrä tulee merkittävästi lisääntymään esitetyn uuden menettelyn myötä ja joka tapauksessa uudistus johtaa siihen, että tuomioistuimen tulee säännönmukaisesti harkita kumpaan menettelyväylään velallinen ohjautuu. Menettelyyn esitetään edellä selostetuin tavoin uudenlaista harkintaa ja uusia työvaiheita, jotka aiheuttavat työmäärän lisääntymistä. Lisäksi asiaryhmään kuuluvat hakemukset on aina käsiteltävä kiireellisinä. Tuomariliitto korostaa, että työmäärä ei lisäännä vain käräjäoikeuksissa, vaan se tulee lisääntymään myös hovioikeuksissa, koska asioihin tulee uusia rajanvetokysymyksiä eri menettelyiden välillä sekä uutta harkintaa ja näyttökysymyksiä, joihin halutaan varmasti vielä hakea hovioikeuden ratkaisu.

Tuomioistuimissa henkilöstöä on jo ennestään liian vähän työmäärään nähden. Tuomioistuimille on osoitettava lisärahoitusta työmäärän kasvua vastaavasti. Muutoksen edellyttämistä voimavaroista tulee huolehtia. Muussa tapauksessa asetettuihin tavoitekasittelyaikoihin ei päästä ja muidenkin asioiden käsittelyajat pitenevät entisestään.

Tuomariliitto painottaa lisäksi henkilöstön riittävän koulutuksen järjestämisen tarvetta ennen lain voimaantuloa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan jo keväällä 2022 ja viimeistään heinäkuussa 2022. Uudenlaiset näyttökysymykset voivat edellyttää myös uutta osaamista tuomarilta ymmärtää ja arvioida uhkaavaa maksukyvyttömyyttä. Asiaryhmälle tarvitaan myös uusia käsittelijöitä hakemusten määrän lisääntyessä. Koulutustarve siten käsittäisi perustason koulutusta sekä koulutusta liike- ja yritystaloudesta.

Lisäksi Tuomariliitto kiinnittää huomiota siihen, että samaan aikaan valmisteltavana oleva velkajärjestelylain muuttaminen ja tämä yrityssaneerauslain uudistus tulisi tehdä yhdessä ja tarkistaen niin, että laeista tulisi yhteensopivat.

Lausunnon valmistelu

Lausuntoa ovat valmistelleet käräjätuomari Sari Nevalainen, asessori Peter Huhanantti ja hovioikeudenneuvos Sanna Mantila. Lausuntoa on käsitelty Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa 14.6.2021 ja Tuomariliiton hallituksessa kesäkuussa 2021.

Helsingissä 2.7.2021

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry

Sanna Mantila
puheenjohtaja

Minna Hällström
varapuheenjohtaja

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry toimii tuomioistuinlaitoksen kehittämiseksi sekä sen merkityksen ja tuomarin riippumattoman aseman säilyttämiseksi yhteiskunnassa. Tuomarikunnan yhteisenä järjestönä Tuomariliitto valvoo ja edistää jäsentensä ammatillisia ja muita yhteisiä pyrkimyksiä.

Kirvesniemi Laura
Suomen tuomariliitto - Finlands domareförbund ry